

גליון 694
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

232222222222

סיפורי חז"ל

מלומד בנסים פעם

פעם אחת גזרה מלכות גזרה על ישראל, שלא ישמרו את השבת, ושלא ימולו את בניהם. הלך ר' ראובן בן אסטרובלי והסתפר כמותם והלך וישב עמם. אמר להם, מי שיש לו אויב יעני או יעשיר? אמרו לו יעני, אמר להם, אם כן לא יעשו מלאכה בשבת כדי שיהיו עניים. אמרו יפה אמרת, ובטלו את הגזרה. חזר ואמר להם, מי שיש לו אויב יכחיש או יבריא? אמרו יכחיש, אמר להם, אם כן ימולו בניהם לשמונה ימים כדי שיכחישו. אמרו יפה אמרת ובטלו את הגזרה, אחר כך הכירו בו שהוא יהודי, והחזירו את הגזרה. אמרו רבותינו מי ילך ויבטל את הגזרה? ילך רבי שמעון בר יוחאי שהוא מלומד בנסים. הלך ר' שמעון, בדרך יצא לקראתו שד אחד, אמר ר' שמעון, שפחה של בית אבא הגר המצרית, נודמן לה מלאך שלוש פעמים, אני אפילו לא פעם אחת, יבוא הנס מכל מקום. קדם השד ונכנס בביתו של הקיסר ונשתגעה. כשהגיע ר' שמעון לבית הקיסר, צוה על השד לצאת, יצא השד והלך. אמר הקיסר לר' שמעון, שאל כל מה שאתה רוצה, נכנס ר' שמעון לבית גזויו של הקיסר, ומצא את האיגרת שכתובה בה אותה גזרה, נטלה וקרעה, באותה שעה נתבטלה הגזרה.

(לפי מעילה י"ז)

פרשת השבוע

ברוך תהיה מכל העמים לא יהיה בך

עקר ועקרה ובבהמתך (ז' – י"ד)

במדרש מובא הסבר על "ובבהמתך" שאפילו בבהמין שלך העגלונים יהיו פיקחים וידעו מה להשיב לאפיקורוס. ומסופר על הרה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א, שפעם טען הכומר בפני המלך והשרים, שאמנם בוויכוחים עם רבי יהונתן ידו של הרב על העליונה, אך אין זאת אלא מפני חריפות שכלו, אבל אם נשאל יהודי מן השוק, ונוכיח לו שאמונת הנוצרים נכונה יותר, הוא ישתכנע בנקל. צוה המלך להביא את היהודי הראשון שיעבור ליד ארמונו. כאשר עבר עגלון אחד, עצרוהו השוטרים והביאוהו לפני המלך. פנה אליו הכומר ואמר לו, ראה, אני מבטיח לך את ארנק הזהובים שבידי, וגם אני מבטיח לך פרנסתך בריוח, ומעל הכל אני ערב לך שתלך לעולם הבא של הנוצרים, וזאת בתנאי שתמיר את דתך. פקד עליו המלך להשיב כאשר עם לבבו, ובראות העגלון את רבי יהונתן, התאווש וענה, אינני משכיל להתווכח עם

הכומר, אולם הנני להשיב לך מתוך מקצועי, כי הנה מור אבי עליו השלום שהיה גם כן עגלון, ציוונו לפני מותו, שאם יבוא אלי בן אדם להציע לי להחליף סוסו בסוסי, ויתן לי גם כן סכום מסוים של זהובים, שלא אחליפנו ולא אמירנו, כי למה לו לתת לי גם כן זהובים מלבד סוסו תמורת סוסי, אם לא שיש בסוסו מחלה ממארת מסוכנת, אלא שלא נראית לעין. ואותו הדבר הנני להשיבך, אם לא שבעולם הבא של הנוצרים יש שם איזה סכנות ו"מחלות ממאירות, למה לך להוסיף על הבטחתך בעולם הבא גם כיס של זהובים ופרנסה תמורת עולם הבא של היהודים. פני הכומר חפו והשרים והמלך שמחו לאידו, צוה המלך ופטררהו ליהודי עם מתנות יקרות. וזה שאמר הכתוב ובבהמתך, אף בבהמין שלך, אף יהודי פשוט ידע להשיב תשובה ניצחת כדת.

(בשם הרה"ק הראש"צ

הגר"ע יוסף זיע"א)

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:00 ת"א: 8:03 ר"ת: 8:36

פרשת עקב

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:47 ת"א: 7:02

הרש"ש בהליכתו לעבר שריד בית מקדשנו, הסכנה האורבת לו שם ממנו והלאה, אין הוא ירא משום אדם, בטחונו הוא שם בהקב"ה. כך בפשטות חמק מבית מדרשו והלך יחידי לכותל, דמותו כמלאך השרת בגלימה שיורדת על פי מדותיו ברוב הדרה, חולף הוא על פני בתי הישמעאלים, הוא חולץ את נעליו, לובש שק ומתפלש בעפר, אוי, אוי לי, זעקות אלו שיצאו מקירות ליבו והבכיה הגדולה שבכה פילחו את חלל האויר.

קולו זיעזע את קירות הבתים והיה בוקע ומרקיע שחקים, מבוהלים, מבולבלים והמומים קמו הישמעאלים ממטותיהם להשקיף מבעד החלון, ולראות מיהו האיש המשמיע את הקול האיום והנורא הזה שמפריע את שנתם. הציצו וראו פני יהודי שמעולם לא ראוהו, יושב ומשתטח על הרצפה, ראשו צמוד לקרקע שופך דמעות כמים, ומדי פעם פורצת מלבו אנחה עמוקה השוברת כל לב. לא ידעו ערלים אלו כי ניצב מול הכותל אחד מן השרפים הקדושים אשר ה' מעיד עליו, "אש אוכלת הוא". "סתום את פיך יהודי", הופנו אליו קולות הרשעים מבעד לחלונות, "ולא רע ומר יהיה סופך". רבינו הקדוש אינו כאן, כולו דבוק ושקוע בענייני הקדושים, מרומם הוא מכל, מחשבותיו נתונות מעלה מעלה, מנותק הוא כרגע מהעולם הזה, כל תיבה וכל אות יודע רבינו לאן היא רומזת בעולמות עליונים, ושם עתה אחוזים שרעפיו ונתונות מחשבותיו. אחר שגמר את עבודתו בקודש, חזר אל היכלו בשיבת "בית א-ל" והדממה שבה אל רחבת הכותל.

אך מנוחת הערלים הללו לא שבה אליהם, אין הם מבינים כיצד הופרעה שנתם, ובכלל, איך יכול יהודי להעזי פניו ולעשות כדבר הזה? בודאי שאין לעבור על כך בשתיקה. כך החלה תסיסה בין הגויים נגד רבינו, ותאוות נקם בערה בם ואמרו שיש לחסלו מיד. על פי גזר דין זה התארגנו השכנים מבעוד יום, ושכרו קבוצת בריונים שכירי חרב חמושים בחרבות ובסכינים חדים לעשות נקמה ברבינו.

למחרת מעט קודם חצות מתעורר רבינו הרש"ש, טובל את גופו הטהור במקוה טהרה, מוסיף קדושה על קדושתו, ופניו מועדות לכותל המערבי. קל לנחש את אשר זוממים בריונים אלו, הם כבר משקיעת החמה אורבים לו. אוי, רק שיעבור היהודי הזה ונחסל אותו כמתוכנן ונלך לבתינו לישון בנחת כמו בימים שעברו, חשבו הבריונים, כל אחד מהם רוצה להיות הראשון שיתקע את החרב בבטנו של יהודי זה. הרגע הגיע, הבריונים עצרו נשימתם, ועוד רגע יתנפלו עליו, ישפכו את דמו ויבתרו אותו לגזרים כפי המתוכנן.

מה קרה לבריונים שביקשו לפגוע ברש"ש הקדוש

סיפור זה קרא לפני קרוב לשלוש מאה שנים. בעיר הקודש ירושלים השמש שקעה לה מזמן, ועלטה גדולה ירדה על הארץ במבואות העיר הצרים שורר שקט החנויות סגורות ובעליהן כבר מזמן שקועים חכמי הקבלה שקמו עתה משנתם בוריוות לא מאבדים אף רגע אחד משעת רצון זו ופניהם לבית מדרש "בית א-ל" ואילו לגבי הישמעאלים יתרה מזו אלה הישנים על מטותיהם, מי זה ואיזה הוא אשר יעז להפריע את שנתם, הרי הוא מסכן את חייו, שאם יקצוף הישמעאלי על היהודי, מי ימנע בעדו מלהכותו מכת מוות? ובנוסף לכך יתבע אותו למשפט. כזה היה אז מצבם של יהודי ירושלים.

מעט קודם נקודת חצות לילה, שעה שהאפלה בתוקפה, מתעורר האדם ענק שבענקים המופרש מכל תענוגות חיי העולם הזה, איש המורם מעם אשר כל כולו שקוע בעולמות עליונים, קודש קודשים, ורק דאגה אתת מקננת בלבו, משיצא לאוויר העולם ועד יומו האחרון, מדוע משיח בן דוד לא בא? אנחה שוברת כל לב נאנח עתה רבינו הרש"ש הרה"ק רבי שלום שרעבי זיע"א, אוי אוי גלות השכינה אמא שלנו, השכינה בגלות, אוי אוי עוונותינו הטו אלה ופשעינו האריכו קצנו, אמא מושלכת בעפר ואין איש שם לב, אוי לי על צערו של משיח, אוי לי בכך שחרב מקדשנו ושמם היכלנו, אנחות אלו נשמעו מחדרו של רבינו בכל חצות לילה בשעה שקם ממטתו.

כך חכמי הקבלה היודעים יותר מכל אדם אחר מהי השכינה הקדושה, מה ערכה ומה מצבה, ברגעים אלו קשה לתאר את גודל כאבם בהיכל הקודש "בית א-ל", בין כתלים אלו הספוגים קדושה עילאית, קדושי עליון אלו חולצים נעליהם, יושבים על הארץ לבושי שק ואפר, בוכים ומקוננים על גלות השכינה, בקול מר וכואב מתחילים את סדר תיקון חצות "על נהרות בבל" וכו' "אלוקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך". רבינו הקדוש אין הוא רוצה לומר את תקון חצות בין כתלי בית המדרש "בית א-ל", הוא רוצה לומר את התיקון ליד בית המקדש הגדול, בכותל המערבי שריד המקדש, שמשם לא זוה השכינה מאז חורבנו של הבית, כן, שם ראוי לערוך קינה גדולה היוצאת מעומק הלב.

יודע רבינו שאמירת תקון חצות כפי שהוא מתכוון לומר היא סכנת נפשות בעבורו, אוי מתי יבנה בית המקדש? ממלמל

הרש"ש הקדוש מתקרב אליהם, לא מביט ימינה ולא שמאלה, כולו אחוז מחשבות עילאיות, עובר ביניהם ומגיע אל הכותל כביום אתמול, חולץ מנעליו, יושב על הרצפה ומתחיל לקנן על גלות השכינה בצעקות נוראות ובבכיות כיום אתמול. השכנים הזדעזעו מהרעש שעשה רבינו הרש"ש, והתפלאו, הרי הבריונים היו צריכים להרוג אותו, כיצד מעלו אלו בתפקידם.

מיד עם בוקר רצו לחפש את הבריונים, כדי להענישם על שמעלו בתפקידם. ופתאום ראו את הבריונים עומדים בסמטה, כשידיהם מורמות למעלה, וכל אחד סבינו בידו, והם עומדים דוממים כאבן וחיוורים כסיד, ואינם יכולים לזוז ממקומם, או להוציא מילה מפייהם. ידיעה זו התפשטה במהירות הבוק, ואנשי ירושלים מכל קצותיה, יהודים ולהבדיל ערבים התאספו לראות את המחזה המוזר הזה. רק בני משפחותיהם וקרובי רשעים אלו, התרוצצו אנה ואנה לחפש ולמצוא את איש האלוקים הנורא הזה, אשר בגללו באה אליהם כל הרעה הזאת. היכן הוא היהודי הזה, היכן נמצא אותו וננשק את כפות ידיו ורגליו, לבקש סליחתו למען ישובו הבנים לקדמותם, עתה ידענו מי האיש אשר התנכלנו לו להמיתו.

רבינו הרש"ש שהגיע לאוזניו השמועה על הבריונים, יצא אל מקום האירוע, ומיד נפלו קרובי הבריונים האלו, ונישקו את רגלי רבינו הרש"ש שישלח להם, הוא ניגש לבריונים ושאל באוזניהם: "האם אתם מבטיחים שמהיום והלאה לא תרעו לשום יהודי בעולם" ולמרבית הפלא לעיני ההמונים שעמדו שם, שבה אליהם רוחם והחלו מנענעים בראשם לאות הסכמה לדבריו. נגש רבינו אל הכותל המערבי וכך התפלל: "אנא ברחמיך הרבים, עשה למענך אם לא למעננו, עשה עמי אות לטובה והראה לערלים האלו, כי אתה יחיד ושליט בעולמך, וכי שמך אדיר בכל הארץ" רבינו הניח עליהם את ידו וברך אותם לרפואה שלמה, ומיד חזרו לאיתנם. כך נתקדש שמו יתברך ושם ישראל על ידי רבי שלום שרעבי הקדוש.

שיסתפק האדם במה שיש לו, ויודה לה' יתברך

מעשה במלך אחד שבנה במרכז העיר ארמון מפואר מרהיב עין. וסביבו נטע גן נפלא ובו עצי פרי ושושנים ופרחים וריחות נעימים נודפים ממנו. וקבע שלט קטן ליד הגן וכתב עליו את הדברים הבאים: "הארמון והגן ינתנו במתנה על ידי המלך לאדם השמח בחלק. עברו אנשים רבים על יד הארמון וכאשר קראו את הנכתב בשלט, חשבו כל אחד לעצמו, בוודאי לא בשבילי יהיה הארמון הזה, כי מי שיש לו מנה רוצה מאתיים ואינו שמח בחלקו. והנה עבר שם אדם עשיר ונכבד, שזכה לעושר וכבוד ולמשפחה מפוארת, והוא מדושן עונג ומאושר בכל ענייניו, וראה את השלט ויאמר בלבו: הלא למי כל חמדת ישראל אם לא בשבילי, ונטול רשות ונכנס אל המלך, ויפן אל המלך ויאמר לו: הנה חנני ה' ויש לי כל טוב, ואני שמח בחלקי, ועליך המלך, לקיים מוצא שפתיך ולתת לי את הארמון והגן כמו שהתחייבת לתת למי ששמח בחלקו. ויאמר לו המלך: שוטה שבעולם, אם אתה באמת שמח בחלקך כאשר דיברת, למה לטשת עינך על ארמוני והגן אשר סביבו, והלא די לך במה שיש לך, ולמה תחמוד את אשר לרעך?

והנמשל: מכאן מוסר השכל שיסתפק האדם במה שיש לו, ויודה לה' יתברך על כל אשר חננו, שיוכל לעבוד בו את ה' וללמוד תורתו בהשקט ובטח.

(ענף עץ אבות רל"ג)

צ'ין אדם לחברו

הידבק במידותיו של הקב"ה

שאלו את הרה"ק רבי שמואל סלט זיע"א, למה אין הוא קובע לו "שעות קבלה" קבועות שבהן יענה לפונים אליו? השיב רבה של ירושלים: יהודי צריך לדבוק במידותיו של הקב"ה, אנו אומרים בברכת המזון: "שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה" בלי שעות קבלה.

מצות ביקור חולים בהידור

מעשה בהרה"ק בעל ה"דברי יואל" מסאטמר זיע"א (יומא דהילולא כ"ו מנ"א) שנסע בלוויית משמשיו הגבאים, לבקר חולה חסיד מחסידיו באחד מבתי החולים בניו יורק. הרבי התיישב ליד מיטת האיש ודיבר על ליבו משך זמן, בינתיים יצא אחד הגבאים לסדר משהו דחוף ולא חזר עד כעבור חצי שעה, לאחר מכן איחלו המבקרים את החולה לשלום וברכותיו בברכת רפואה שלימה. במשך הנסיעה חזרה לביתו המשיך הרבי לשוחח בענין הנדבר בבית החולים, ומתוך שאלותיו של הגבאי הבין הרבי כי לא היה נוכח שם, היכן הייתם? הייתי צריך לסדר משהו חשוב, וכאשר עמדתי לחזור לחדרו של ידידנו, שמעתי קול בוקע מאחד החדרים, הצצתי פנימה והבחנתי ביהודי הקורא אלי להיכנס. כאשר החלפתי עמו דברים וסיפרתי לו שבאנו לבקר חולה פלוני, נאנח קשות, לשאלתי למה הוא נאנח? השיב: מקנא אני באותו חסיד שרבו גר בקירוב מקום, ושביכולתו לבקר אצלו ולהרעיף עליו נטפי חיזוק ועידוד, הרבי שלי, המשיך החולה הוא האדמו"ר מגור מירושלים, מי יתן והיה יכול לעמוד לצדי בשעה קשה זו. לשמע הדברים, "נשארתי אצלו ונסיתי לחזק את לבבו הנשבר." עם תום השיחה עמדה הנסיעה להסתיים, והרבי שנחפו לשוב לביתו לסיים את חוק לימודו ושיעורי תורה שלו, נותן הוראה לנהג

המכונת לשוב על עקבותיו ולחזור לבית החולים. עלה הרבי לחדרו של אותו חסיד גור, התיישב ליד מיטתו ומילא שעה ארוכה של חיזוק בדברי תורה וסיפורים, עד שהבחין בקורת רוח ושמחה יתירה השרויים על פניו של החולה.

העיקר הכוונה לעשות חסד

מסופר על הרה"ק ה"חפץ חיים זיע"א, שחלף פעם על פתחו של רוקח המוכר תרופות לאנשי העיר, שהיה קצת רחוק משמירת תורה ומצוות. והחפץ חיים אמר לו בהתפעלות, שהוא מקנא בזכויות שלו, הרוקח התפלא לשמוע על מה יש לקנאות בו. ענה לו החפץ חיים, שהוא זוכה במצוות רבות של חסד למכור תרופות לאנשי העיר, ולהציל נפשות מדי יום ביומו. אמר לו הרוקח שהוא מתכוין לשם פרנסה ולא לשם חסד, נענה החפץ חיים ואמר, אתה צריך להתכוון שהנך בא לקיים מצות גמילות חסד והצלת נפשות עם אנשי העיר, ואע"פ שאתה מרוויח ממסחר זה לצורך פרנסתך, אין זה מוריד מערך המצווה, אם הנך מכין לשם שמים. הרוקח שמע לעצתו, ומני אז התקרב ליהדות ונעשה לבעל תשובה, ובמשך הזמן אף עמד בראש כל מפעלי החסד שבעיר.

אתה נחשב בעיני כבני אהובי

פעם אחת כשנוקק הרה"ק המקובל רבי מרדכי שרעבי זיע"א לעת זקנתו לעזרת תלמידיו שירימוהו ממקומו, שגה אחד מהם ולא הרים אותו בתנוחה הנכונה, ונגרמו לו כאבים עצומים, ואנחות שבר פרצו מפיו. הלה התנצל לפני הרב וביקש את סליחתו על הצער שנגרם לו בגינו. הצדיק שחשש לחולשת דעתו של התלמיד, התגבר על מכאוביו ואמר לו, אתה יודע כמה אני אוהב אותך? אין כמוך. הקדוש ברוך הוא לא נתן לי בנים, אבל אתה נחשב בעיני כבני אהובי.

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ב מנ"א

הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן ב"ר יעקב (תקל"ג)

יום ראשון כ"ג מנ"א

הרה"ק רבי דב בעריש גוטליב ב"ר יעקב (יד הקטנה על הרמב"ם - תקפ"ח)
הרה"ק רבי צבי הירש הלוי הורוויץ ב"ר יעקב יצחק-ה"חווה" הקדוש (תקצ"א)

יום שני כ"ד מנ"א

הרה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות ב"ר מנחם מאניש (מטה אפרים - תקפ"ח)

יום שלישי כ"ה מנ"א

הרה"ק רבי ישכר דב בער מזלאטשוב ב"ר יהודה לייב (בת עיני - תקנ"ה)

הרה"ק רבי אברהם חיים מלינסק ב"ר נפתלי מראפשיץ (תקצ"א)

הרה"ק רבי יעקב אורנשטיין ב"ר מרדכי זאב (ישועות יעקב - תקצ"ט)

יום רביעי כ"ו מנ"א

הרה"ק רבי נח נפתלי מקאברין ב"ר ישראל יעקב (תרמ"ט)

הרה"ק רבי יואל מסאטמר ב"ר חננניא יו"ט ליפא (תשל"ט)

יום חמישי כ"ז מנ"א

הרה"ק רבי יהושע אב"ד קראקא ב"ר יוסף (מגיני שלמה ת"ח)

הרה"ק רבי צבי הירש (ר' הערשלה) מספינקא ב"ר אברהם אביש (תשנ"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטוביץ שליט"א
מו"ס "ב"מ א"י אור"ח" רפררס יוסף הדרש" על המעשים.

חינוך הבנים (א')

(א) בענין מה שאמרו חז"ל (קידושין כט.) דחייב ללמד את בנו אומנות, יוצאים היום בכך שמלמדו לעלות במעלות התורה. (שו"ת חיי הלוי, להגה"צ רבי יוחנן סג"ל וואזנער שליט"א, ח"ג, סימן ס"ט)

(ב) עיקר החינוך לחנך באמונה בהשם יתברך ובתורתו, וכל דבר שנותנים לו הוא מתנה מהשם יתברך, שאז יקנה בלבו אהבה להשם יתברך, ולאביו ואמו השלוחים משמים ליתן לו, ואז יעשה באהבה כל מה שיאמרו לו - שכן הוא רצון השם יתברך, ולא יענשוהו רק לפעמים רחוקות, שאז יבין שהוא לטובתו. והזמן לחנך לאמונה הוא, אף קודם שיכול לדבר, אם יש לו כבר הבנה להכיר אמו ואביו, והרגילים איתו. (שו"ת אגרות משה, יו"ד, ח"ג, סימן ע"ז)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ הרה"ק
רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן
ב"ר יעקב
נלב"ע כ"ב מנ"א תנצב"ה

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגה 54 רחובות

P6422112@gmail.com